

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum Christiani teneantur obedire principibus secularibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

potentia liberi arbitrii, & quod dicit Ansel. quod posse peccare non est libertas, nec pars libertatis. Dicendum quod Anselmus intendit quod non est essentiale libertati posse peccare, alioquin Deus qui peccare non potest, non esset lib. arb. non negat tamen quod potentia lib. arb. in creaturis non sit potens peccare, aut quod posse peccare non sit cum libertate.

QVÆSTIO SECUNDA.

Vtrum prælatio & quæcunque potestas dominandi sit à Deo.

Secundò queritur vtrum prælatio & quæcunque potestas dominandi sit à Deo. Et videtur quod non, quia quæ à Deo sunt ordinata sunt vt dicitur ad Rom. 13. sed in prælatione vel autoritate dominandi inuenitur mala de ordinario (vt pote quod puer dominatur seni, stultus sapienti) ergo talis prælatio vel dominatio non est à Deo.

2 Itē Osee. 3. dicitur, ipsi repugnaverunt, & non ex me.

3 IN contrarium est, quia in angelis bonis & in hominibus pro statu innocentie nihil fuisse, nisi quod esset à Deo institutum, sed in angelis beatis est prælatio, fuisse etiam in statu innocentie, ergo &c.

4 Ad idem est quod dicitur ad Rom. 13. quod qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit, quod non esset nisi prælatio & dominatio essent à Deo ordinata, ergo &c.

5 **R**ESPONSIO. Videnda sunt duo. Primum est, quod principaliter queritur, scilicet vtrum omnis prælatio sit à Deo. Secundum erit, vtrum prælatio fuisse in statu innocentie, quia hoc implicatur in argumento.

6 **Q**UANTVM ad primum sciendum quod prælatio est in hominibus ex ordinatione diuina quantum ad debitum, non autem quantum ad eius acquisitionem, vel vsum malum, nisi sicut dictum fuit actus peccatorum esse à Deo, supra dist. 37. quæst. 1. quod patet sic, illud quod est debitum esse in hominibus secundum rectam rationem, est debitum in eis secundum diuinam ordinationem, quia ad hoc rationem indidit hominibus, vt ipsi secundum rectam rationem viuant, sed secundum rectam rationem debitum est prælationem esse inter homines, ergo illud idem debitum est secundum diuinam ordinationem. Maior patet, sed minor probatur, quid illud est secundum rectam rationem in moribus, quod est secundum conformitatem ad bonitatem, quæ est in naturalibus, quia ars imitatur naturam, sed ordo prælationis est secundum conformitatem bonitatis, quæ est in naturalibus, ergo &c. Minor per simile probatur, quia in naturalibus inferiora reguntur per superiora & multitudo per vnum, denique vniuersum ad modum exercitus ordinatur sub vno principe, vt dicitur. 12. meta. ergo &c. Item dicit Philoso. 1. politicorum, quod in omni pluralitate ordinata naturale est & expediens, quod vnus principetur, & cætera sint subiecta, ergo in pluralitate hominum debitum est & expediens quod vnus præsit, & cæteri sint subiecti. In hoc autem consistit ordo & ratio prælationis, ergo prælatio est in hominibus secundum debitum rationis & diuinæ ordinationis. Dico tamen quod non semper affectio & vsus prælationis est à Deo, scilicet quando modus perueniendi ad prælationem, vel vsus prælationis iam adeptæ est malus, de quibus intelligitur quod dicitur Osee. 7. ipsi regnaverunt, & non ex me, & quia iudicium est de re sumendum, secundum quod existit cum omnibus circumstantiis, quarum bonitas requiritur ad bonitatem rei, ideo non omnis prælatio est bona, nec à Deo, nisi sicut mala sunt ab eo: & sic patet primum.

7 **D**E secundo, scilicet an in statu innocentie fuisse prælatio, dicendum quod sic, sed non secundum omnem modum. Primum patet, quia vbi in multitudine sunt aliqui apti alios dirigere & promouere in agendis & sciendis, alii autem apti dirigi & promoueri, ibi decet esse ordinem prælationis, sed in statu innocentie, sic fuisse, vt dictum est, nam vnus fuisse plus alio præditi in lumine sapientie in specularibus & practicis, per quem & huiusmodi similes alii minus præditi, dirigi possent & promoueri ad bonum, quare &c. Quod autem non fuisse ibi prælatio secundum omnem modum patet. Præfertur enim aliquis alteri dupliciter. Vno modo referendo eum cui

præsit ad propriam vtilitatem, & sic præsit dominus seruo, & tyrannus subdito, & iste modus non fuisse in statu innocentie propter duo, primum est, quia iste modus præsentendi alii, non est licitus nisi respectu eius quod ad hominem tanquam ad finem ordinatur, sic enim vtrius dominus seruo, scilicet gratia sui, & non serui, sed in statu innocentie non fuisse talis ordo hominis ad hominem, nec ex gratia, nec ex natura, quia tam natura quam gratia ordinant hominem ad Deum tanquam ad finem, non autem hominem ad hominem, ergo in statu innocentie non præfuisse homo homini, tanquam dominus seruo, vel tyrannus subdito, præfuisse tamen isto modo cæteris animalibus, vtendo eis propter se. Post peccatum etiam talis prælatio inter aliquos introducta est vel ex violentia, vel in quantum propter peccatum comparatus est homo iumentis insipientibus, & similis factus est illis. Secundum patet, quia vnicuique est amabile bonum proprium, & per consequens contristabile est quod bonum proprium tantum cedat alteri, sed nihil tristabile vel pœnale fuisse in statu innocentie, ergo nec prælatio, per quæ bonum subditi cedit & ordinatur ad commodum præsentis, talis autem est prælatio domini ad seruum, ergo &c.

8 Alio modo præsit aliquis alteri ad bonum illius qui dirigitur, vel ad bonum commune quod fit, vel directe, vel indirecte, scilicet remouendo impedimenta extrinseca, sicut populi à regibus defenduntur, vel infligendo pœnas ad correctionem morum. Primum modus fuisse in statu innocentie propter rationem prius dictam, sed secundus non fuisse, quia ante peccatum nihil fuisse quod homini nocere posset, nec voluntas cuiusquam bono contradixisset, propter quod non fuisse opus subditos defendere ab impugnatione aliorum, nec pœnas infligere ad correctionem morum. Patet igitur quod debitum est ex diuina ordinatione, quod inter homines sit prælatio, sed executio huius ordinationis per homines plerumque non est à Deo, nisi sicut peccata sunt à Deo.

9 Per hoc patet responsio ad argumentum vtriusque partis.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum Christiani teneantur obedire principibus secularibus.

Theo. 2. 2. q. 10. ar. 10.

Tertio queritur vtrum Christiani teneantur obedire principibus secularibus, & videtur quod non, quia Iac. 1. lex euangelica vocatur lex perfecte libertatis, quod non esset, nisi liberaret ab obedientia cuiusque principis secularis, ergo &c.

2 Item quilibet potest licite recurrere ad iudicium illius cui tenetur obedire, sed Christianis non licet recurrere ad iudicium principum secularium maxime si sint infideles. Vnde Apost. reprehendit. 1. Corin. 6. quosdam qui recurrerant ad iudices seculares infideles, ergo videtur quod Christiani non tenentur obedire principibus secularibus, maxime si sint infideles.

3 IN contrarium est quod dicit Apost. ad Rom. 13. quod omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit, & quod loquatur de potestate seculari, patet per illud quod subditur: non enim sine causa gladium portat. Constat autem quod loquitur Christianis, quibus & scribit, ergo Christiani tenentur obedire potestati seculari.

4 **R**ESPONSIO. Principum secularium quidam sunt fideles, & quidam infideles, & in vtriusque deducetur questio vtendo vno generali principio per se noto, isto scilicet, quod si Christianus legitime subest potestati seculari certe tenetur obedire in his ad quæ se extendit potestas non solum propter iram, id est, timorem pœnæ, sed propter conscientiam, quia non obediendo resistit Dei ordinationi, vt dicitur ad Rom. 13. Primò ergo ostendetur quod Christiani legitime subunt potestati seculari fidelibus. Et secundo inquireretur an legitime subunt potestati seculari infidelibus.

5 **P**RIMUM patet dupliciter: primò sic, illud quod est secundum distamen recte rationis non tollitur per fidem & gratiam, fides enim & gratia non tollunt naturam seu

rationem

rationem naturalem, sed perficiunt, sed prelatio secularis debet secundum dictam recte rationis esse in hominibus, ut patet ex precedente questione, ergo hæc non tollitur à Christianis per fidem & gratiam, per quæ distinguuntur ab aliis. Item ubi cumque potest perturbari ordo iustitiæ, decet aliquos esse, qui ex officio faciant hunc ordinem obseruari, sed inter Christianos contingit perturbari ordinem iustitiæ, non solum in spiritualibus, sed etiam in temporalibus, ergo decet aliquos esse qui ex officio faciunt hunc ordinem obseruari inter Christianos, ex officio autem non habet hoc nisi ille qui preest, unde ad Rom. 13, Vis non timere potestatem, bonum fac, & habebis laudem ex ea. Si autem malè feceris, time non enim sine causa gladium portat, minister enim dei est, &c. Decet ergo secundum rectam rationem, quod inter Christianos sint aliqui qui prestant non solum in spiritualibus (ut prelati ecclesiastici) sed & in temporalibus, & hi sunt principes seculares. Patet ergo quod potestas secularis inter Christianos legitima est, cui subditi tenentur obedire in his quæ ad ius talis potestatis pertinent.

¶ **Q**UANTVM autem ad secundum an princeps secularis infidelis rite possit præesse fidelibus Christianis, & per consequens Christiani debeant ei obedire. Distinguen- dum est quia dominum vel relatio principis infidelis super Christianum aut præexistit distinctioni eorum per fidem & infidelitatem, ut potest, quia subditus conuersus est ad fidem & non princeps, sicut in primitiua ecclesia passim fiebat, vel seruus conuertitur & non dominus, sicut adhuc quandoque fit de seruis Iudeorum, aut talis prelatio, vel dominum de nouo introducit. In primo casu dicunt quidam quod distinctio fidelium ab infidelibus non tollit ipso facto præcedentem prælationem, vel dominum infidelium super fideles. Cuius ratio est, quia ius diuinum quod est ex gratia non tollit ius humanum quod est ex naturali ratione, sed prælatio introducta est iure humano & innititur naturali rationi, ut patuit supra. Distinctio autem fidelium ab infidelibus est ex iure diuino, ergo hæc distinctio non tollit præcedentem prælationem, vel dominum ipso facto, imò adhuc tenentur fideles subditi obedire principibus vel dominis infidelibus. Addunt tamen quod licet ipso facto non tollatur talis dominatio, iuste tamen potest tolli per ordinationem ecclesiæ, quæ habet autoritatem Dei, quia infideles merito suæ infidelitatis merentur amittere potestatem super fideles qui transferuntur in filios Dei, & hoc quidem ecclesia quandoque facit, quandoque autem non facit. In illis autem infidelibus qui temporaliter subiiciuntur ecclesiæ, & in membris eius hoc ius ecclesiæ statuit, ut seruus Iudeorum factus Christianus statim à seruitute liberetur si fuerit vernaculus, id est, in seruitute natus, & similiter si fuerit emptus ad seruitutem. Si autem fuerit emptus ad mercationem tenetur eum exponere intra tres menses ad vendendum ut patet, 17. dist. fraternitatem, & extra de Iudeis & Sarra. cap. 1. & ultimo, nec in hoc iniuriam facit illis ecclesiæ, quia cum Iudei sint serui ecclesiæ, ipsa potest disponere de rebus eorum, sicut etiam principes seculares multas leges ædiderunt erga suos subditos in fauorem libertatis. In illis vero infidelibus qui temporaliter ecclesiæ vel eius membris non subiacent prædictum ius non statuit, licet posset iuste statuere, & hoc facit propter scandalum vitandum sicut etiam dominus Mat. 17. ostendit quod poterat se à tributo excusare, quia liberi sunt filii, sed mandauit tributum solui ad scandalum vitandum.

¶ Horum autem primum reputo verum absolute, scilicet quod subditi principis infidelis si conuertatur ad fidem non est ipso facto absolutus à dominio alterius, quod autem subditus, quod iuste per ordinationem ecclesiæ habentis autoritatem Dei potest absolui, quia infideles merito suæ infidelitatis possunt iuste priuari potestate quam habent super fideles verum quid est, dum tamen aliquid addatur hoc scilicet quod si princeps vel dominus infidelis non contentus sua legitima autoritate nititur subditum, vel seruum factum Christianum reducere ad infidelitatem, nec patitur quietum esse ut prius, sed inquietat ipsum per contumelias illatas creatori tunc ipso facto priuari vel saltem priuari potest per autoritatem ecclesiæ iure quod habebat in subditum.

¶ Quod patet per rationem & per simile Ratio talis

est, dominus inferior procurans & persuadens discessionem à domino superiore à quo habet totam autoritatem dominandi priuatur ipso facto vel iuste meretur priuari autoritate sui principatus vel domini, sed princeps vel dominus infidelis qui subditum suum vel seruum factum Christianum nititur ab infidelitate reuocare & inquietare per contumelias creatori illatas est huiusmodi, suadet enim discessionem à Deo à quo est omnis potestas ut dicitur ad Rom. 13, ergo talis meretur iuste priuari autoritate sui domini. Idem patet per simile, æque enim grandis est obligatio coniugum ad inuicem sicut est subditi ad principem vel serui ad dominum, sed si alter coniugum conuertatur ad fidem altero in infidelitate permanente si infidelis non vult manere cum fidele nisi pertrahendo ipsum ad infidelitatem, vel cum blasphemia creatoris, fidelis absoluitur à vinculo quo ei ligabatur, eodem modo si princeps vel dominus infidelis nititur seruum vel subditum factum Christianum ad infidelitatem reducere blasphemando creatorem, meretur amittere ius domini quod habet super eum, unde & in hoc casu mouent Christiani autoritate ecclesiæ bellum iuste contra infideles ne fidem Christi impediatur blasphemis vel persuasionibus malis vel persecutionibus manifestis, & forte hanc causam habet, etiam & iam diu habuit ecclesia de quocumque conuerso ad fidem respectu cuiuscumque principis vel domini infidelis Sarraeni vel Iudei, quia cum sint obstinati in sua infidelitate probabile est, & multis experimentis compertum est quod quemcumque subditum vel seruum suum conuertunt ad fidem niterentur reducere ad infidelitatem & ob hoc hæc conditio habetur ab ecclesia pro impleta.

¶ Si autem princeps vel dominus infidelis esset contentus sua legitima autoritate, nec niteretur subditum ad infidelitatem reducere, nec blasphemias inferret creatori, sed permitteret ipsum quietum esse ut prius, non ira euidenter apparet, quod talis princeps deberet iuste priuari autoritate & dominio quod prius habebat in subditum, quia si subditus de nouo conuertitur ad fidem, & non dominus, in hoc nullum nouum peccatum est domini, sed est meritum subditi, igitur infidelitas domini non potest esse iustificans ratio, quare meretur amittere dominium quod prius legitime habuit in eadem infidelitate existens, sed si qua est ratio illa debet sumi ex merito serui, vel subditi, qui de nouo translatus est in societatem filiorum Dei. Et ob hoc posset videri alicui quod talis mereretur absolui à dominio principis infidelis, & ecclesia autoritate dei posset eum iuste absolueri. Sed quantum conuersus ad fidem meretur aliquid maius tali libertate (liberatur enim à peccato & meretur vitam æternam) non oportet tamen quod meretur liberari à subiectione principis in fidelis, quia conuersus ad fidem ex hoc solo non meretur liberari ab eo quod nullo modo præiudicat fidei, sed subditi principi infideli qui contentus est sua legitima autoritate, nec nititur subditum conuertunt ad fidem reducere ad infidelitatem, nec inquietat ipsum per aliquam contumeliam creatori illatam, sed patitur quietum esse ut prius, non præiudicat, nec in aliquo derogat fidei, ergo ex sola conuersione ad fidem non meretur quis absolui à tali subiectione. Ecclesia etiam licet habeat in terris autoritatem Dei, illa tamen non excedit limitationem scripture. Scriptura autem expresse conuersos ad fidem subditi debere prioribus dominis suis, quantum infidelibus & eis obedire, dicit enim Apost. ad Rom. 13, quod principes qui pro tunc solum erant infideles sunt ministri Dei seruientes ad laudem bonorum & vindictam malefactorum, ob quam causam dantur eis tributa, & concludit, reddite ergo omnibus debita cui tributum, tributum, cui vestigal, vestigal, unde patet quod mandat conuersos ad fidem subditi principibus infidelibus & reddere ea, quæ ratione subiectionis sunt eis debita : & primæ Petri secundo cap. dicitur, subiecti estote siue regi, tanquam præcellenti, siue ducibus tanquam ab eo missis ad vindictam malefactorum, laudem vero bonorum, quia sic est voluntas Dei : & 1. ad Timotheum, s. dicitur sic, quicumque sunt sub iugo serui, dominos suos omni honore dignos arbitrentur, & loquuntur de dominis infidelibus, ut patet ex his quæ statim ibidem subduntur. Ex quo patet quod scriptura non in-

nuit quod serui vel subditi conuersi ad fidem possint vel debeant solo merito suae conuersionis absolui a potestate dominorum, quantum infidelium: imo potius videtur insinuare oppositum.

10 Secundò persuadetur illud sic, illicitum est quòd infideles qui nunquam susceperunt fidem, compellantur ad fidem, sed si Ecclesia priuaret principem infidelem suo iure quod habet super subditos suos ipsi conuersis ad fidem, tunc compelleret ad fidem eos per amissionem bonorum suorum, quia seruus est res domini sui, & omnis subditus tenetur in aliquo domino suo, & hoc amitteret dominus, nisi conuerteretur ad fidem, sicut serui, seu subditi, ergo illicitum est hoc facere. nulla autem potestas est ad illicita, ergo &c.

11 Tertiò sic, si alter coniugum conuertatur ad fidem altero in infidelitate remanente, si infidelis consentit habitare cum fidele absq; hoc quòd pertrahat ipsum ad infidelitatem, & absq; blasphemias creatoris nõ soluitur, nec solui debet vinculum matrimonii inter ipsos, ergo similiter si princeps vel dominus infidelis exigit a subdito vel seruo factò Christiano solum illud quod pertinet ad ius sui domini, nec nititur ipsum pertrahere ad infidelitatem, nec inquietat per blasphemias creatori illatas non soluitur, nec iuste potest solui obligatio quae prius erat serui ad dominum suum, vel subditi ad principem suum. Verum tamen sicut dictum fuit prius, praedicta conditio forte pro nunc nõ habet locum, nec diu etiam habuit propter obstinationem infidelium, propter quam nituntur blasphemare creatorem, & fideles ad infidelitatem reducere, ob quam causam prohibitum est coniungi conuersis ad fidem cõmanere cum illo qui remanet in infidelitate, sicut habetur. 26. quæst. 1. cap. Iudæo in fine: & cap. saepe malorum confortia, & pluribus aliis. Et ideo praedicta conditio nunc habetur pro nulla & opposita supponitur ut impleta: quam ob causam dicunt doctores, quòd seruus vel subditus conuersus ad fidem potest per Ecclesiam absolui a dominio & potestate principis infidelis. Puto tamè quòd hoc fit ex suppositione conditionis supraposita. Sic igitur patet qualiter Christiani tenentur obedire dominis infidelibus, quando dominium praerexit distinctioni eorum per fidem & infidelitatem.

12 De praelatione autem infidelium de nouo introducenda super fideles nullo modo permittit ecclesia, quòd infideles acquirant dominium super fideles, aut q; eis in aliquo officio praeficiantur, & rationabiliter. Cedit enim hoc in scandalum & periculum fidei. de facili enim qui subduntur aliorum iurisdictioni immutantur ab eis, ut patet in libris Regum in pluribus locis. Infideles enim contemnunt fidem, quòd cognoscit defectus fidelium, propter quod iuste prohibet ecclesia, ne tale dominium introducatur, si tamen introductum fuerit, sicut quidam principes Christiani faciunt ex Iudæis quosdam praepositos & balios peccat quidem facientes contra statutum Ecclesiae. Subditi tamè tenentur Iudæis sic institutis obedire in his, quae pertinent ad iustam executionem officii talibus commissi.

13 Ad primum argumentum in oppositum dicendum quòd lex euangelica vocatur lex perfectae libertatis, quia liberat a seruitute peccati, quae est pessima seruitus, & ab omni lege veteri, quam vix vnquam aliquis portare potuit: & non quia liberat a seruitute ciuili per quam subditus tenetur obedire domino suo, cum hoc sit consonum rationi, & merito.

14 Ad secundum argumentum dicendum quòd maior est falsa. Obedire enim principi in his quae ad huiusmodi dominium pertinent est necessitatis, trahere autem alium ad iudicium coram iudice infideli est voluntatis, & ideo primum est debitum, secundum verò nõ, sed merè voluntarium. vnde vbi vergit in periculum est illicitum, in quo casu loquitur Apost. Quòd autè dicit Dominus Mat. 17. filii sunt liberi, de se loquens hoc dicit, erat enim filius regis aeterni, sicut dixerat Petrus prius. 16. cap. Tu es Christus filius Dei viui, & ob hoc liber erat a debito tributi, non sic autem est de nobis nec sic erat tunc de ceteris fidelibus illius temporis. Nam Dominus iussit eos tributa solvere principi infideli, Mat. 22. dicens, Reddite quae sunt Caesari Caesari.

QUESTIO QVARTA.

Verum religiosi teneantur Praelatis suis in omnibus obedire.

Tho. 1. 2. q. 104. ar. 5.

Quaeritur de obedientia religiosorum, & primò vtrum religiosi teneantur Praelatis suis in omnibus obedire. Et secundò cui tenetur plus religiosus obedire, vtrum Praelato suo religioso, an Episcopo seu Papae. Ad primum proceditur, & arguitur quòd religiosi teneantur Praelatis suis obedire in omnibus, quia in habentibus ordinem, sic se habet primum ad secundum, sicut secundum ad tertium, sed inter subditum, Praelatum & deum est ordo praelationis & subiectionis, ita quòd Praelatus est medius inter subditum & Deum, ergo sicut Praelatus tenetur obedire Deo, sic subditus Praelato, sed Praelatus tenetur obedire Deo in omnibus, ergo similiter subditus Praelato.

2 Item sicut religiosus profitedo vouet castitatem & paupertatem, ita & obedientiam, sed religiosus tenetur seruare castitatem, & paupertatem in omnibus, ergo & obedientiam.

3 IN contrarium est, quia dicit Bernardus in primo libro de praecocepto & dispensatione, subditus vltra promissum nõ est cogendus, sed nullus religiosus promittit obedire in omnibus, ergo &c.

4 RESPONSIO. Sciendum est quòd debitum obedientiae religiosorum ex voto religionis confurgit: per solum enim votum obligat se vltra communem obligationem necessariam omnibus ad salutem: votum autem religionis non est ad obediendum in omnibus, nullius enim religionis professio talem habet formam, sed est ad obediendum secundum regulam, & legitima statuta religionis: & ideo nullus religiosus tenetur Praelato suo in omnibus obedire, sed solum quoad illa quae sunt expressa in regula, & ad statuta religionis, vel ad ea reducibilia.

5 Haec autem sunt in duplici genere, quia quaedam sunt reducibilia per modum praesuppositionis, sicut praecocepta iuris naturalis & diuini. Illa enim quae vouentur a religiosis praesupponunt praecocepta: & ideo religiosi non solum possunt puniri a Praelatis suis de transgressione consiliorum quae vouerunt, sed etiam de transgressione praecoceptorum, puta si sint fures, vel adulteri, periuri vel blasphemii, & sic de aliis, nisi sint talia crimina, quorum puniatio superioribus reseruata sit. Alia autem sunt reducibilia per modum cuiusdam consequentiae, sicut ea quae pertinent ad mutua obsequia, & quaedam similia, sine quibus bonus status religionis seruari non potest. Haec sunt igitur, in quibus religiosus tenetur obedire Praelato suo, quia haec continentur in voto professionis expressè vel reductiue. In aliis autem non tenetur obedire: vnde beatus Bernardus libro de praecocepto & dispensatione dicit sic, nihil me praelatus prohibeat horum quae promissi, nihil plus exigit, quam promissi: si tamen obediatis mandatis dumtaxat licitis, bene facit, & est obedientia non necessaria, sed perfecta: si autem obediatis in omnibus etiam illicitis, fatue facit, & est obedientia temeraria.

6 AD primum argumentum dicendum quòd praelati sunt medii inter Deum & populum non quoad omnia, sed solum quoad illa quae spectant ad ius suae praelationis, & in his omnibus est eis obediendum vice Dei, iuxta illud Luc. 10. Qui vos audit me audit. Non autem in omnibus simpliciter.

7 Ad secundum dicendum quòd castitas & paupertas habet determinatam materiam, circa quam sunt, nec limitantur in professione religionis. Obedientia autem habet latissimam materiam, quia omne quod est licitum potest poni sub voto obedientiae, & quia multa sunt licita quae nihil facerent, aut valerent ad perfectionem vitae religionis, ideo votum obedientiae limitatur in singulis religionibus ad aliqua certa quae magis congruunt fini, propter quem religio instituta est, qui finis proximus variatur in variis religionibus.